

СТАНОВИЩЕ

ОТ

ДБН ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ МАРКОВ, ПРОФЕСОР В ИБЕИ ПРИ БАН

за защита на дисертационен труд „Проучване и управление на конфликта на китоподобните с рибарството в Българската акватория на Черно море“ за придобиване на образователна и научна степен 'доктор' по научната специалност “Зоология“ (шифър 10602) **разработен от Зорница Андреева Захаријева**, при научното ръководство на Доц. Венцеслав Делов, БФ на СУ

Актуалността на представената разработка намира своето потвърждение в ясно изразения научен и практически интерес към поставената цел: Установяване и анализ на слабо изучени аспекти от биологията, екологията и поведението три вида китоподобни бозайници в Черно море: морска свиня (*Phocoena phocoena relicta*), обикновен делфин (*Delphinus delphis ponticus*) и афала (*Tursiops truncatus ponticus*) с оглед изследване на конфликта между рибарството и тези китоподобни в Българската акватория на Черно море, както и препоръчване на подходи за управлението му.

Изборът на темата на дисертационното задание, предопределя получаването на знания, които разширяват и задълбочават научните и практически познания за китоподобните по Българското черноморско крайбрежие, като предоставените на тяхна основата препоръки биха могли да се възприемат като мерки които биха довели до по-рационално управление и смекчаване на конфликта между китоподобните и рибарството в българската акватория.

Използваните в дисертационния труд литературни източници /33 на кирилица и 190/ на латиница са използвани коректно и информативно. Процесът на подбор и интерпретиране на литературата показва добрата литературна осведоменост на докторантката.

Разрешаването на поставените задачи в дисертационния труд изисква провеждането на комплексен анализ. В настоящето изследване отделните компоненти на този анализ са правилно структурирани. Съгласно спецификата на предметът на дисертационното задание, Зорница Захаријева правилно се е ориентирала към провеждане на анкетни изследвания, полеви наблюдения и анализ на използването на акустични репелентни устройства (пингъри), като възможен подход за проучване на взаимодействията между рибарството и китоподобните и смекчаване на съществуващия между тях конфликт. Проведените изследвания са взаимно

допълващи се и създават възможност за получаване на планираната информация, която да даде адекватен отговор на въпросите, поставени за разрешаване в дисертационния труд. Приложената методика на изследване позволява да се изпълнят основните задачи на дисертационния труд.

Използваната методична база и интерпретация на получените резултати дават основание да се приеме, че направените на тяхна основа изводи и заключения отразяват вътрешната логическа обусловеност на проучваните явления и факти. На основата на синтезирано представяне на основните резултати, които са били получени при разработката на дисертационното задание, Зорница Захариева изготвя два раздела от своята дисертация в които тя представя основните изводи и предполагаемите приноси които тя извършва с тази разработка. Аз приемам, че те описват подробно и вярно съществената информация, притежаваща научна и практическа стойност, получена в следствие на направеното изследване.

Основните резултати на дисертационното задание са отразени в 3 статии. Препоръката ми към дисертантката е в бъдеще да подбира по авторитетни списания от това в което са публикувани първите два научни труда.

Моето общо впечатление от качествата на дисертационния труд на Зорница Захариева ми дава основание да заключа, че докторантката се представя като специалист, с възможност да извършва самостоятелна научна работа, да отчита и интерпретира по подходящ начин получените научни данни и да извежда съответните научни изводи. Също така тя изявява подчертан вкус към превръщането на научните познания в конкретни препоръки, с които да подпомогне смекчаването на реално съществуващи конфликтни ситуации между рибарството и китоподобните бозайници в българската част на Черноморския регион.

Основавайки се на направения преглед на овладяване и приложение от докторантката на методите на изследване, логическата обосновка на предлаганите в дисертационната разработка изводи и тяхната значимост приемам, че тя е разработила дисертационен труд, отговарящ на условията за получаване на образователна и научна степен „доктор” и гласувам бъде извършен положителен избор и присъждане на образователно-научната степен "ДОКТОР“ на Зорница Захариева, по научната специалност “Зоология“ (шифър 10602)

06 Март 2020 г.

Рецензент:

Проф. дбн Г. Марков